Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Directoraat-generaal Economie en Digitalisering

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk
DGED / 109003808

Uw kenmerk
2026Z22541

Datum 26 november 2026
Betreft Antwoorden op Kamervragen over het bericht ‘Een derde aangevraagde stroom komt van datacenters, genoeg voor 15 miljoen huishoudens’

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u, mede namens de Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei, de antwoorden op de vragen van het lid Dassen (Volt) over het NOS-bericht ‘Een derde aangevraagde stroom komt van datacenters, genoeg voor 15 miljoen huishoudens’ (2026Z22541, ingezonden 16 oktober 2026).

W.J.M. Aerdts
Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal Economie en Digitalisering

Ons kenmerk
DGED / 109003808

2026Z22541

1
Bent u bekend met het NOS-bericht «Een derde aangevraagde stroom komt van datacenters, genoeg voor 15 miljoen huishoudens»?

Antwoord vraag 1:
Ja.

2
Hoeveel procent van de huidige in Nederland aanwezige datacentercapaciteit is in handen, via direct eigenaarschap of proxy-bedrijf, van Amerikaanse hyperscalers? Kunt u bij het beantwoorden een overzicht geven van type en gebruik (work load)?

Antwoord vraag 2:
Het Rijk beschikt niet over een overzicht van de eigendomsverhoudingen van de in Nederland aanwezige datacentercapaciteit. Ook zijn aanbieders van datacenters niet verplicht melding te maken van het type data dat in hun datacenter wordt opgeslagen of het gebruik ervan (*workload*), waardoor er evenmin een uitsplitsing naar type en gebruikte delen is.

3
Hoeveel procent van de huidige in Nederland aanwezige capaciteit is in handen, via directe eigenaarschap of proxy-bedrijf, van Amerikaanse techbedrijven in het algemeen? Kunt u bij het beantwoorden een overzicht geven van type en gebruik (work load)?

Antwoord vraag 3:
Zoals aangegeven in vraag 2 registreert het Rijk niet de nationaliteit van de eigenaar of gebruiker van datacentercapaciteit. Een uitsplitsing van datacentercapaciteit naar nationaliteit van de eigenaar is daarom niet beschikbaar.

4
Hoeveel capaciteit is er in Nederland in aanbouw of in de planning? Kunt u bij de beantwoording een uitsplitsing maken naar type en gebruik en naar eigenaarschap zoals gevraagd in vraag 2 en 3?

Antwoord vraag 4:
Er bestaat geen overzicht van alle datacenterprojecten die in aanbouw of in planning zijn. Vergunningen voor de bouw en ingebruikname van datacenters worden verleend door de bevoegde gezagen, zoals gemeente, provincie en waterschap. Op rijksniveau worden verleende vergunningen niet geregistreerd. Daarnaast is er geen beeld van de opbouw van de wachtrijen voor transportcapaciteit naar economische sectoren of soorten bedrijven. Het in kaart brengen hiervan zou veel tijd en capaciteit van de netbeheerders vergen, die zij hard nodig hebben om te werken aan oplossingen voor betere benutting en snellere uitbreiding van het net. Het kabinet beziet wel of wettelijke aanpassingen kunnen bijdragen aan beter inzicht in onder meer de samenstelling van de wachtrijen Voor datacenters noemen netbeheerders in het nieuwsbericht van NOS ongeveer 15 GW aan aanvragen. Een aanvraag voor transportcapaciteit zegt niet hoeveel

datacenters er worden gebouwd, of wanneer, omdat dezelfde datacenterpartij meerdere aanvragen kan indienen voor verschillende locaties. Hoeveel van de aangevraagde capaciteit wordt gerealiseerd, hangt onder meer af van de netcapaciteit en de markt.

Een uitsplitsing naar type, gebruik en eigenaarschap is niet beschikbaar (zie ook het antwoord op vraag 2 en 3). Een netbeheerder kent de aanvrager, maar niet wat er in het datacenter gaat draaien of wie er gebruik van maakt. De gegevens die netbeheerders hebben over individuele klanten en hun aanvragen zijn bedrijfsvertrouwelijk en worden daarom niet openbaar gemaakt.

5
Welk type datacenters vindt u dat er in Nederland toegevoegde waarden hebben en waarom? Kunt u daarbij ingaan op Europese soevereiniteit?

Antwoord vraag 5:
De digitale infrastructuur vormt een sterk samenhangend ecosysteem, bestaande uit telecomnetwerken, (zee)kabels, datacenters, hosting, internet exchanges en cloudtoegang. Datacentra, zowel Europese als niet-Europese, zijn een onlosmakelijk onderdeel van die infrastructuur, die een randvoorwaarde vormen voor onder meer onderwijs, zorg, overheidsdienstverlening en economische groei. Datacenters staan met elkaar in verbinding en bedienen Nederlandse en Europese organisaties en burgers, als directe afnemer of als eindgebruiker van de dienstverlening die erin draait. Er is daarom op dit moment geen duidelijk en effectief onderscheid te maken tussen typen datacenters die wel en niet van toegevoegde waarde zijn.

Tegelijkertijd wordt het in de veranderende mondiale context steeds belangrijker dat Nederland en de EU geopolitiek gezien op eigen benen kunnen staan en neemt het belang van digitale (open strategische) autonomie toe. In lijn met de motie-El Boujdaini[1] verkent het kabinet daarom of en hoe bij de vergunningverlening voor datacentra het vergroten van Europees-autonome datacentercapaciteit kan worden gestimuleerd. De uitkomsten worden meegenomen in de Kamerbrief ‘Regie op datacenterontwikkeling’ die dit voorjaar naar uw Kamer wordt verstuurd. Daarin komt ook de kabinetsvisie op het Nederlandse datacenterlandschap aan bod.

6
Deelt u de mening dat de aanwezigheid van datacenters en verdere bouw ten goede moet komen aan de digitale ambities van de Europese Unie en de lokale economie?

Antwoord vraag 6:
Het kabinet deelt de opvatting dat datacentra een bijdrage moeten leveren aan de Nederlandse en Europese samenleving en economie. Het kabinet heeft zich ten doel gesteld de digitale open strategische autonomie te versterken, onder meer door het versterken van de concurrentiepositie van lokale aanbieders van digitale dienstverlening en het afbouwen van afhankelijkheden van niet-Europese aanbieders. Het is daarbij expliciet geen kabinetsambitie om de dienstverlening van niet-Europese aanbieders te

[1] Kamerstukken II 2025/26, 26643, nr. 1523.

weren van de Nederlandse markt. Nederland hecht waarde aan de aanwezigheid van buitenlandse technologiebedrijven en hun bijdrage aan de Nederlandse economie en digitale infrastructuur.

Conform de motie-Grinwis c.s.[2] onderzoekt het kabinet daarnaast welke aanvullende voorwaarden aan datacentra kunnen worden gesteld. Ook verkent het kabinet, zoals aangegeven in antwoord 5, in lijn met de motie-El Boujdaini daarom of en hoe bij de vergunningverlening voor datacentra het vergroten van Europees-autonome datacentercapaciteit kan worden gestimuleerd. U wordt hierover dit voorjaar geïnformeerd middels de Kamerbrief 'Regie op datacenterontwikkeling'.

7
Hoeveel van de totale rekenkracht is beschikbaar voor het Europese bedrijfsleven en industrie? Welk percentage vindt u daarin acceptabel?

Antwoord vraag 7:
Het Rijk beschikt niet over gegevens over de verdeling van de rekenkracht in Nederlandse datacentra naar type afnemer. Aanbieders van datacenters zijn niet verplicht te melden waarvoor hun capaciteit wordt gebruikt (zie het antwoord op vraag 2). Ook de Europese rapportageplicht, genoemd in het antwoord op vraag 10, gaat niet over afnemers of het gebruik van de rekenkracht. Exploitanten van colocatiedatacenters verhuren ruimte, stroom en koeling, en hebben doorgaans zelf geen zicht op wat hun klanten op hun servers draaien. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 5 bedienen datacenters Nederlandse en Europese organisaties en burgers, direct of als eindgebruiker van diensten die in het datacentrum draaien. Een dergelijk onderscheid is daarom niet goed te maken Een streefpercentage is daardoor ook niet te meten, en het kabinet hanteert er geen.

Wel werkt het kabinet aan een Kamerbrief over AI-rekenkracht, die uw Kamer naar verwachting in het eerste kwartaal van 2027 ontvangt. Deze brief richt zich specifiek op rekenkracht voor AI. Daarin wordt onder meer ingegaan op de motie-Kathmann[3] over het uitwerken van scenario's voor de benodigde ruimte en rekenkracht om Nederland strategisch te positioneren op het gebied van AI, de motie-El Boujdaini c.s.[4] over het inventariseren van de rekenkracht die de overheid de komende tien jaar nodig heeft, en de motie-Six Dijkstra[5] over het onderzoeken van de mogelijkheden om AI-modellen lokaal op overheidssystemen te laten draaien.

8
Wat vindt u een acceptabel percentage van de dataopslag dat gebruikt wordt door oude opslag (mails, reclame, dubbele foto's), hoeveel is dat nu en zou voor data ouder dan 5 jaar niet extra betaald moeten worden?

Antwoord vraag 8:
Het kabinet hanteert geen norm voor welk deel van de dataopslag uit oude of

[2] Kamerstukken II 2025/26, 36800-XXIII, nr. 46.
[3] Kamerstukken II 2025/26, 26 643. nr. 1527.
[4] Kamerstukken II 2025/26, 26 643, nr. 1524.
[5] Kamerstukken II 2024/25 26 643, nr. 1312.

ongebruikte gegevens mag bestaan. Wat iemand bewaart, is in de eerste plaats een keuze van burgers en bedrijven zelf. Overheidsinterventie op deze individuele afweging is een ingrijpend instrument vanuit juridisch, technisch en privacy perspectief en acht het kabinet vanuit proportionaliteitsoogpunt niet wenselijk. Het kabinet heeft dan ook geen cijfers over het aandeel oude of ongebruikte data in Nederlandse datacenters.

Wel wordt er vanuit het Actieprogramma Duurzame Digitalisering gewerkt aan een datagedreven aanpak om het bewust en energie-efficiënt gebruik van digitale middelen in Nederland te bevorderen. Hiermee wordt ook invulling gegeven aan de motie-Kathmann om 'op basis van prognoses en aanbevelingen uit bestaand onderzoek verschillende scenario's uit te werken voor hoe het Rijk kan sturen op efficiëntiegroei en vraagreductie om verduurzaming in het digitale domein te realiseren, en deze als keuze aan de Kamer voor te leggen."[6]

9
Bent u bereid om Europese soevereiniteit leidend te laten zijn in het bepalen van landelijke specifieke maatregelen voor de datacenters?

Antwoord vraag 9:
Zoals in het antwoord op vraag 5 is aangegeven, verkent het kabinet in lijn met de motie-El Boujdaini of en hoe bij de vergunningverlening het vergroten van Europese autonome datacentercapaciteit kan worden gestimuleerd. Daarnaast onderzoekt het kabinet conform de motie-Grinwis c.s. of en welk aanvullend beleid nodig is om op toekomstige gevallen te sturen. Beide sporen, waarover u dit voorjaar middels de Kamerbrief 'Regie op datacenterontwikkeling' wordt geïnformeerd, worden in samenhang bezien met andere factoren, zoals drinkwater, elektriciteitsnet, ruimte en klimaat.

10
Bent u ook voornemens klimaateisen te stellen aan de locatiebepaling en vergunning verlening van datacenters, bijvoorbeeld aansluiting op hernieuwbare energiebronnen, gebruik van restwarmte of efficiënt stroomgebruik?

Antwoord vraag 10:
Grote datacenters zijn op dit moment al gebonden aan eisen op het gebied van energiebesparing en het benutten van restwarmte. Daarnaast gelden er Rijksregels voor de vestiging van nieuwe hyperscale datacenters. Nieuwe hyperscale datacenters met meer dan 10 hectare bebouwd oppervlak en een aansluitvermogen van 70 MW of meer mogen zich alleen vestigen in delen van Het Hogeland (Eemshaven) en Hollands Kroon (Middenmeer). In het Nationaal Plan Energiesystemen (NPE) heeft het kabinet aangegeven te kijken naar mogelijkheden om groei van datacenters zoveel mogelijk te laten plaatsvinden in regio's waar dit ruimtelijk inpasbaar is en de netcongestie niet verergert, en bij voorkeur vermindert.

[6] Kamerstukken II 2023/24 26 643, nr. 1187. Tevens verwerkt in Actie BC4.1 van het Actieprogramma duurzame digitalisering 2026-2028.

Op grond van nationale wet- en regelgeving, specifiek de energiebesparingsplicht, moeten datacenters met een ondergrens van 50.000 kWh of 25.000 m3 aardgas (of equivalent) onder meer energiebesparende maatregelen uitvoeren die zich binnen vijf jaar, en binnenkort zeven jaar, terugverdienen. De omgevingsdiensten voeren de toezicht en handhaving uit. Daarnaast moeten datacenters met een geïnstalleerd IT-vermogen van ten minste 500 kW op grond van Europese wet- en regelgeving, specifiek de energie efficiëntie richtlijn (EED), jaarlijks rapporteren over onder meer hun energiegebruik, het gebruik van hernieuwbare energie en de benutting van restwarmte. Datacenters met een totale nominale energie-input van meer dan 1 MW moeten op grond van de EED onderzoeken of ze bruikbare restwarmte kunnen leveren en afstaan, en die benutten als dat technisch en economisch haalbaar is.

Momenteel werkt de Europese Commissie aan minimumprestatienormen voor datacenters. Nederland neemt deel aan de lopende consultatie en brengt de Nederlandse belangen in. De normen worden in het tweede kwartaal van 2027 verwacht. Daarnaast is het Kabinet bereid om zich in Europees verband in te zetten voor de openbaarmaking van zoveel mogelijk gegevens. Dit is conform de aangenomen motie van Kostić en Teunissen[7] over verplichte, gestandaardiseerde en zo veel mogelijk publiek toegankelijke rapportage door datacenters.

11
Hoelang duurt het voordat het gemiddelde midden- en kleinbedrijf aangesloten is op het elektriciteitsnet na een aanvraag?

Antwoord vraag 11:
Een gemiddelde wachttijd voor het mkb is niet beschikbaar, aangezien dit afhankelijk is van de aanvraag en de lokale netsituatie. Er is geen beeld van de opbouw van de wachtrijen naar economische sectoren of soorten bedrijven. Ook de mediane wachttijd van partijen op de wachtrij is niet beschikbaar. Hoe lang een bedrijf moet wachten, hangt af van de locatie waar het zich wil vestigen en van de aansluiting die het nodig heeft. Op de ene plek is nog ruimte op het net, op een andere plek pas als het net daar is uitgebreid. De capaciteitskaart van Netbeheer Nederland laat wel per gebied zien wanneer de belangrijkste knelpunten naar verwachting zijn opgelost. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen groot- en kleinverbruik op de wachtlijst. Er wordt gewerkt aan meer transparantie voor de wachtlijst.

12
Hoelang duurt het voordat het gemiddelde datacenter aangesloten is op het elektriciteitsnet na een aanvraag?

Antwoord vraag 12:
Ook voor datacenters is geen gemiddelde wachttijd beschikbaar. Hoe lang een datacenter moet wachten, hangt af van de locatie en van de netuitbreiding die daar nodig is. Bij grote datacenters gaat het vaak om het hoogspanningsnet, en de bouw van een nieuw hoogspanningsstation kan jaren duren. Netbeheerders moeten transportcapaciteit non-discriminatoir verdelen. Op veel plekken in Nederland is geen

[7] Kamerstukken II 2026/27,21501-33, nr. 1256.

ruimte meer voor nieuwe aanvragen van grootverbruikers van elektriciteit, zoals datacenters. Deze komen dan ook in de wachtrij. Waar het net vol is, kunnen netbeheerders op grond van het prioriteringskader van de ACM voorrang geven aan projecten die netcongestie verminderen en aan projecten met een maatschappelijke functie, zoals scholen en ziekenhuizen. Datacenters zijn niet als maatschappelijke prioriteit opgenomen in dit kader en krijgen dan ook geen voorrang.

Een datacenter kan soms eerder worden aangesloten met een flexibel contract, als het hun afname op drukke momenten beperkt. Op dit moment kan geen enkele grootverbruiker worden verplicht tot een flexibel aansluitcontract, ook datacenters niet. De huidige wet- en regelgeving biedt daarvoor geen grondslag. Zoals aangekondigd in de brief over crisiswetgeving netcongestie kijkt het kabinet naar mogelijkheden om bepaalde partijen uitsluitend flexibele transportcapaciteit aan te bieden, in plaats van standaard vaste transportcapaciteit.[8]

13
Op welke wijze stimuleert u Europese autonome datacenters?[9]

Antwoord vraag 13:
Zoals eerder aangeven verkent het kabinet in lijn met de motie-El Boujdaini of en hoe bij de vergunningverlening voor datacentra het vergroten van Europees-autonome datacentercapaciteit kan worden gestimuleerd. De uitkomsten worden meegenomen in de Kamerbrief ‘Regie op datacenterontwikkeling’, die dit voorjaar met uw Kamer wordt gedeeld. Meer in het algemeen zet het kabinet in op het versterken van de concurrentiepositie van lokale aanbieders van digitale dienstverlening en het afbouwen van afhankelijkheden van niet-Europese aanbieders.

Ook op Europees niveau wordt hierop ingezet. De Europese Commissie heeft op 3 juni 2026 het Europese technologische soevereiniteitspakket[10] gepresenteerd, met daarin onder meer de voorgestelde *Cloud and AI Development Act*[11], die de vergunningsprocedures voor de ontwikkeling van datacentra in de EU wil stroomlijnen.

14
Kunt u deze vragen apart van elkaar beantwoorden?

Antwoord vraag 14:
Ja.

[8] Kamerstukken II 2025/26, 29023, nr. 727.
[9] Coalitieakkoord 2026–2030, 30 januari 2026, p. 58 (https://www.kabinetsformatie2025.nl/documenten/2026/01/30/aan-de-slag---coalitieakkoord-2026-2030).
[10] BNC-fiche Mededeling Europese Tech Soevereiniteit, inclusief Open Source Strategie, Kamerstukken II 2025/26, 22 112, nr. 4406.
[11] BNC-fiche Cloud & AI Development Act, Kamerstukken II 2025/26, 22 112, nr. 4395.